

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tost/12/2018
Identifikačné číslo spisu: 9518100063
Dátum vydania rozhodnutia: 12. apríla 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9518100063.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného Mgr. I. K. a spol. pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 12. apríla 2018 v Bratislave sťažnosť ustanoveného opatrovníka Mgr. I. J. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 19. marca 2018, sp. zn. 3Tp/8/2018, a rozhodol

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. sa napadnuté uznesenie z r u š u j e a Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sa u k l a d á, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“) uznesením z 19. marca 2018, sp. zn. 3Tp/8/2018, podľa § 48 ods. 3 Tr. por. rozhodol tak, že poškodenému - obchodnej spoločnosti TECHNOPOL SERVIS, a. s., IČO 35 700 840, so sídlom v Bratislave, Hurbanovo námestie 7 (ďalej aj „TECHNOPOL“), na výkon práv poškodeného ustanovil opatrovníka Mgr. I. J., advokáta so sídlom v Bratislave, Laurinská 3. V uznesení uviedol, že prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) podal 18. marca 2018 návrh na ustanovenie opatrovníka, nakoľko podľa obchodného registra, menom spoločnosti TECHNOPOL je oprávnené konať predstavenstvo, ktorého predseda, Mgr. I. K., je toho času trestne stíhaný za trestný čin, kde na strane poškodeného vystupuje práve spoločnosť TECHNOPOL. Vzhľadom na to, že spoločnosť TECHNOPOL nemá zvoleného podpredsedu predstavenstva a Mgr. I. K. nemôže vykonávať práva poškodeného v zmysle Trestného poriadku, súd za opatrovníka poškodenej spoločnosti TECHNOPOL ustanovil Mgr. I. J.. Proti tomuto uzneseniu podal ustanovený opatrovník, Mgr. I. J., 28. marca 2018 sťažnosť. V sťažnosti Mgr. J. uviedol, že z § 48 ods. 3 Tr. por. nevyplýva, že by opatrovník musel byť ustanovený z radov advokátov, ani že by ustanovený opatrovník mal povinnosť toto ustanovenie prijať. Výkon funkcie opatrovníka nepredstavuje ustanovenie zastupovania podľa zákona č. 586/2003 Z. z., ktoré by bol povinný prijať. Navyše, z § 24 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. vyplýva, že by za výkon funkcie opatrovníka mal nárok na zaplatenie odmeny, pričom žiadne ustanovenie Trestného poriadku, ani iného predpisu neupravuje výšku odmeny a ani subjekt, ktorý by ju bol povinný vyplatiť. Namietal aj, že jeho ustanovenie je v rozpore s § 21 písm. e) zákona č. 586/2003 Z. z., keďže ako advokát a

mandátar má s obchodnou spoločnosťou MST PARTNERS, s. r. o., IČO 36 861 545 uzatvorenú mandátnu zmluvu, v zmysle ktorej mandantovi poskytuje právne služby v rozsahu minimálne 200 hodín mesačne. Z tohto dôvodu nefiguruje ani v zozname ex offio advokátov vedených Slovenskou advokátskou komorou (ďalej len „SAK“). Vzhľadom na jeho pracovnú vyťaženosť by tak nebol schopný riadne chrániť a presadzovať záujmy poškodeného v trestnom konaní. Poukázal aj na to, že napadnuté uznesenie je neodôvodnené, keďže z neho nevyplýva, čo sudcu viedlo k výberu opatrovníka práve z radov advokátov, resp. prečo nepovažoval za vhodné ustanoviť poškodenému opatrovníka, ktorý má o jeho obchodnej činnosti bezprostrednú vedomosť (napr. člena dozornej rady, akcionára poškodeného, príp. advokáta zapísaného v zozname advokátov ex offio). Napokon poukázal na fakt, že jeho sídlo je v Bratislave, hoci prípravné konanie sa vedie v Nitre. Na podklade týchto dôvodov opatrovník Mgr. J. navrhol, aby bolo napadnuté uznesenie zrušené. Spisový materiál bol spolu so sťažnosťou opatrovníka Mgr. J. riadne predložený najvyššiemu súdu 6. apríla 2018. Najvyšší súd na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že sťažnosť ustanoveného opatrovníka Mgr. I. J. je dôvodná. Podľa § 47 ods. 1 Tr. por. oprávnenie poškodeného nemôže vykonávať ten, kto je v trestnom konaní stíhaný ako spoluobvinený. Podľa § 48 ods. 3 Tr. por. ak poškodený, ktorý je fyzickou osobou, alebo štatutárny orgán poškodeného, ktorý je právnickou osobou, nemôže vykonávať práva poškodeného podľa tohto zákona alebo je nebezpečenstvo z omeškania, predseda senátu a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie ustanoví na výkon týchto práv poškodenému opatrovníka. Proti rozhodnutiu o ustanovení opatrovníka je prípustná sťažnosť. Úvodom najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky pre ustanovenie opatrovníka poškodenej spoločnosti TECHNOPOL, keďže predsedovi predstavenstva, Mgr. I. K., bolo uznesením PPZ, NAKA, NFJP, expozitúra Západ, z 22. februára 2018, ČVS: PPZ-56/NKA-FP-ZA-2017, podľa § 199 ods. 1 Tr. por. a § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. na takom skutkovom základe, podľa ktorého bola spoločnosť TECHNOPOL spôsobená škoda vo výške minimálne 19.450.000 €. Pokiaľ ide o osobu opatrovníka, ktorý má vykonávať práva poškodeného, Trestný poriadok bližšie neurčuje, o akú konkrétnu osobu by malo ísť. Z účelu dotknutého ustanovenia plynie, že by malo ísť o osobu, u ktorej nebudú existovať pochybnosti, že túto činnosť bude vykonávať svedomito, čestne a dôsledne pritom bude hájiť záujmy poškodeného. Z týchto dôvodov sa za opatrovníka právnickej osoby zvyčajne ustanovuje niektorý z členov dozornej rady, akcionárov, resp. spoločníkov; vždy je však potrebné prihliadať na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. V okolnostiach daného skutku, ktorého podstata spočíva v tom, že Mgr. I. K. mal v postavení predsedu predstavenstva vykonať také obchodné operácie, ktoré postrádali akúkoľvek ekonomickú zmysluplnosť a ktoré ohrozili existenciu spoločnosti TECHNOPOL (ktorým navyše, ako to vyplýva z paralelne vedeného trestného stíhania pod ČVS: PPZ-918/NKA-FP-ZA-2015, mala predchádzať krádež 111 ks akcií poškodenej spoločnosti ako emitenta, ako aj protiprávne zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia s následnou výmenou predstavenstva), je odôvodnené ustanoviť výkonom funkcie odborne spôsobilú osobu, ktorá nebude súčasťou štruktúr spoločnosti TECHNOPOL (v rámci ktorej existuje podozrenie, že jej majoritný akcionár nadobudol svoj podiel protiprávnou činnosťou). V tomto smere teda najvyšší súd nevidí principiálny problém v postupe špecializovaného súdu, keď za opatrovníka určil advokáta zapísaného v zozname SAK, u ktorých je vo všeobecnosti vyšší predpoklad, že disponujú odbornými znalosťami pre výkon takejto funkcie. Na druhej strane, pokiaľ ustanovený opatrovník Mgr. I. J. odmieta funkciu vykonávať a argumentuje pri tom (bez ohľadu na to, či dôvodne alebo nie), že z výkonu tejto funkcie mu nebude plynúť žiadna odmena a že už teraz je neúmerne pracovne zaťažovaný, objektívne vznikajú vážne pochybnosti o následnom spôsobe prípadne vykonávanej funkcie (obdobne vid' uznesenie najvyššieho súdu z 18. septembra 2013, sp. zn. 1 Tost 22/2013, resp. z 5. februára 2014, sp. zn. 1 Tost 3/2014). Len kvôli úplnosti najvyšší súd upozorňuje, že jedným z oprávnení poškodeného v trestnom konaní, je uplatňovanie jeho nároku na náhradu škody podľa § 46 ods. 3 a nasl. Tr. por. V tejto súvislosti súd poukazuje na znenie § 71 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., podľa ktorého aj v civilnom sporovom konaní je predpokladom pre ustanovenie procesného opatrovníka jeho predchádzajúci súhlas. Z tohto dôvodu najvyšší súd podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a špecializovanému súdu uložil, aby vo veci znova konal

a rozhodol. V novom konaní bude musieť špecializovaný súd za opatrovníka ustanoviť takú osobu, u ktorej nebudú existovať pochybnosti o dôslednom uplatňovaní práv poškodeného.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.